

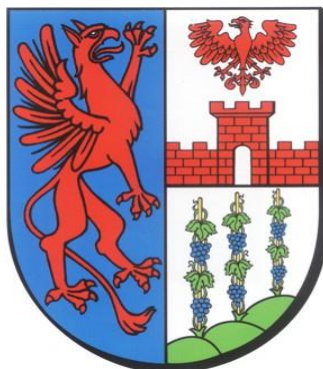

Załącznik do Uchwały Nr X.../.../17

Rady Powiatu w Świdwinie

z dnia ... czerwca 2017 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE ŚWIDWIŃSKIM
NA LATA 2017 - 2021**

Świdwin, maj 2017

Spis treści

1.	PRZEMOC W RODZINIE W DOKUMENTACH PRAWNYCH	4
2.	CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	6
3.	SKALA PRZEMOCY W POWIECIE ŚWIDWIŃSKIM	11
4.	CELE PROGRAMU:	18
5.	ZADANIA POWIATU	21
6.	MONITOROWANIE	23
7.	PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	24
8.	REALIZATORZY	25
9.	ZAKOŃCZENIE	29

WSTĘP

Przemoc w rodzinie może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. W sytuacji, gdy osoba, rodzina, środowisko lokalne staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać konieczne jest wsparcie ze strony odpowiednich instytucji, które dążą do poprawy sytuacji bytowej człowieka, a przede wszystkim przeciwdziałają patologiom zagrażającym bezpieczeństwu rodziny.

Dążąc do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej w Powiecie Świdwińskim istotne jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu zwiększenia efektywności funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie oraz zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się „*Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Świdwińskim na lata 2017 – 2021*”, zwany dalej „Programem”.

1. PRZEMOC W RODZINIE W DOKUMENTACH PRAWNYCH

Problem przemocy w rodzinie znalazła odzwierciedlenie w wielu dokumentach krajowych i międzynarodowych:

1. Dokumenty krajowe:

- a) *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz.U. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
- b) *Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej* (Dz.U. z 2004 Nr 64 poz. 593 z późn. zm.).
- c) *Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz.U. z 1982 Nr 35 poz. 230 z późn. zm.).
- d) *Ustawa z dnia 15 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (Dz.U. z 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.)
- e) *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Postępowania Karnego* (Dz.U. z 1997 Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- f) *Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz.U. Nr 179, poz. 1485)
- g) „*Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*” przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku.
- h) „*Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2020*” przyjęty Uchwałą Nr XIII/154/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 lutego 2012 r.

2. Dokumenty międzynarodowe:

Przemoc w rodzinie ujmowana w kontekście łamania praw człowieka, jako ważnego problemu społecznego, znalazło odzwierciedlenie w wielu dokumentach międzynarodowych, zalecających podejmowanie wszelkich niezbędnych działań w celu eliminacji przemocy i ochrony ofiar. Należą do nich:

- a) Deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993 roku,
- b) Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 roku,
- c) Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet (2004/2220(INI)),

d) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet (2006/C110/15).

3. Inne dokumenty

Dokumentami określającymi płaszczyzny poszczególnych dziedzin życia powiatu, w tym społecznego, mającymi bezpośredni i pośredni wpływ na rozwiązywanie problemów społecznych są:

- a) *Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Świdwin na lata 2016-2020* przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XII/91/15 Rady Miasta Świdwin z dnia 27 listopada 2015 roku.
- b) *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Świdwin na lata 2012-2017* przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XX/200/2012 Rady Gminy Świdwin z dnia 21 września 2012 roku.
- c) *Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2016-2020*, Uchwała nr XXI/202/2016 Rady Miejskiej w Połczynie Zdroju z dnia 27 kwietnia 2016 roku.
- d) *Nowy model rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie* przyjęty Uchwałą XXXV/176/14 Rady Powiatu w dniu 27 marca 2014 roku.

2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. „Potocznie i w węższym znaczeniu p r z e m o c jest synonimem agresji fizycznej, w szerszym oznacza także agresję werbalną i konieczność podporządkowania się, a także kojarzona jest z uczuciem nacisku lub ograniczeniem swobody – wolności. Przemoc jest przeciwieństwem możliwości wyboru, wolności i łagodności.”

Przemoc jest zjawiskiem stanowiącym zagrożenie dla wszystkich uwikłanych w nią osób: ofiar, świadków, sprawców. Skutki jej są długotrwałe i istotnie wpływają na codzienne funkcjonowanie osób których dotyczy. Z przemocą można sobie poradzić. Ważna jest w tym przypadku szybkość podejmowanych działań oraz ich skuteczność. Im szybciej podejmiemy działania tym mniejsze będą koszty emocjonalne dla dorosłych ofiar i dzieci, nawet jeśli są jedynie świadkami przemocy.

Ważne: w psychologii używa się często zamiennie dwóch pojęć: „agresja” i „przemoc”.

Są to zjawiska bliskie, ale nie identyczne.

Co to jest przemoc?

TO ZAMIERZONE I WYKORZYSTUJĄCE PRZEWAGĘ SIŁ DZIAŁANIE JEDNEJ OSOBY WOBEC DRUGIEJ, NARUSZAJĄCE PRAWA I DOBRA OSOBISTE, POWODUJĄCE CIERPIENIE I SZKODY.

PRZEMOC ma miejsce wtedy, gdy są spełnione cztery warunki:

1. JEST INTENCJONALNA - Jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. UTRUDNIA SAMOOBRONĘ Z UWAGI NA WYRAŻNĄ ASYMETRIĘ SIŁ - W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.
3. NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE - Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. POWODUJE CIERPIENIE I SZKODY - Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

2. Zjawisko przemocy może przybierać różne formy:

Przemoc fizyczna

FORMY: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.

SKUTKI: bezpośrednie uszkodzenie ciała –urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia, pośrednie skutki : choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.

Przemoc psychiczna

FORMY: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

SKUTKI: zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.

Przemoc seksualna

FORMY: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, wyśmiewanie wyglądu ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.

SKUTKI: obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/ uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, zaburzona orientacja i tożsamość seksualna, itp.

Przemoc ekonomiczna

FORMY: okradanie, zabieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka), itp.

SKUTKI: całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

3. Zasady działania.

Należy pamiętać, że punktem wyjścia do pracy z osobami doznającymi przemocy jest przyjęcie założenia, że nic nie usprawiedliwia przemocy i nie zdejmuje odpowiedzialności ze sprawcy, bez względu na okoliczności i na to co zrobiła osoba doznająca przemocy.

Wszelkie działania podejmowane na rzecz ofiar przemocy w rodzinie, w celu maksymalizacji ich skuteczności winny opierać się na zasadzie interdyscyplinarności. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie każda gmina i każde miasto, zobowiązana jest do powołania zespołu interdyscyplinarnego składającego się z przedstawicieli właściwych instytucji i organów. Taka formuła pozwala na objęcie osób dotkniętych przemocą, spójną, różnorodną i zindywidualizowaną pomocą.

W dniu 27 marca 2014 roku Uchwała Rady Powiatu przyjęty nowy model rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uchwała XXXV/176/14.

Wdrożenie modelu było następstwem projektu „Razem Przeciw Razom”, realizowanego przez Powiat Świdwiński/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie z siedzibą w Połczynie-Zdroju. Był to projekt innowacyjny testujący w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzi Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej pn.: „Razem Przeciw Razom”.

Projekt innowacyjny testujący „Razem Przeciw Razom” miał charakter unikatowy na skalę województwa zachodniopomorskiego. Realizowany był w ramach priorytetu VII Promocja integracji społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Temat innowacyjny: Zwiększenie oferty istniejących, wykreowanych nowych instytucji działających na rzecz integracji społecznej w grupie marginalizowanych, wykluczeniem bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym .

Nowością było zintegrowane podejście do wszystkich instytucji pierwszego kontaktu na terenie powiatu. Polegające na systematycznym szkoleniu osób pomagających, uwspólnianiu treści i kierunków pomocy.

Dzięki wprowadzeniu innowacji powstał trzelementowy produkt finalny składający się z:

- modelu pracy Zespołu Użytkowników
- modelu planu pracy i harmonogramu Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego
- modelu scenariusza Kampanii Społecznej

Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania kobiety i mężczyźni zagrożeni marginalizacją społeczną, ze względu na przemoc w rodzinie ,otrzymali nowe rozwiązania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w postaci kompleksowej pomocy wysoko wykwalifikowanej kadry, wyposażonej w nowoczesne metody działania, spójne procedury (model współpracy instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie).

Celem projektu było:

- zastosowanie nowych rozwiązań w obszarze marginalizacji społecznej poprzez podniesienie innowacyjności działań 17 instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie z terenu Powiatu Świdwińskiego do końca 2013 roku
- Poszerzenie współpracy pomiędzy 17 instytucjami pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie w ramach prac Zespołu Użytkowników
- Wypracowanie wspólnych metod działania instytucji pierwszego kontaktu ze zjawiskiem przemocy w rodzinie
- Podniesienie autorytetu społecznego instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Powiatu Świdwińskiego
- Zmiana sposobu postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie stopnia reagowania poprzez przeprowadzenie kampanii społecznej w województwie zachodniopomorskim.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny działa w ramach struktury Starostwa Powiatowego w Świdwinie.

Działania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego są skierowane do osób:

- Będących w kryzysie
- Doświadczających przemocy
- Stosujących przemoc
- Będących świadkami przemocy
- Osób pośrednio doświadczających zjawiska przemocy

Pomoc kierowana do osób uwikłanych przemoc hołduje zasadom, że każdy człowiek:

- Ma prawo żyć w domu wolnym od przemocy.
- Ma prawo czuć się bezpiecznie w swoim domu.
- Ma prawo do szacunku i godnego traktowania.
- Ma prawo do swobodnego wyrażania swojego zdania.
- Ma prawo współuczestniczyć w podejmowaniu decyzji odnośnie spraw związanych ze swoją rodziną, domem, dziećmi, wydatkami. Potrzeby, sprawy każdego człowieka, są jednakowo ważne
- Ma prawo szukać profesjonalnej pomocy w sytuacji, gdy jest niezadowolony lub zaniepokojony tym co się dzieje w jego domu.
- Ma prawo do swobodnego kontaktowania się z bliskimi, rodziną, przyjaciółmi.
- Ma prawo popełniać błędy.
- **MA PRAWO SZUKAĆ POMOCY, GDY JEGO PRAWA SĄ ŁAMANE !**

3. SKALA PRZEMOCY W POWIECIE ŚWIDWIŃSKIM

Postrzeganie przemocy domowej, jako zjawiska stricte patologicznego, marginesowego, dotyczącego jedynie niewielkich i specyficznych grup społecznych, stanowi jedno z podstawowych źródeł trudności w jej zwalczaniu. Praktyka i teoria wskazują jednak, że przemoc domowa przybiera szereg różnorodnych postaci, co znajduje odzwierciedlenie m.in. w jej definicjach formułowanych w naukach psychologicznych i socjologicznych, jak i przepisach prawnych. Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemocą jest jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa, dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.¹

Problem przemocy w rodzinie występuje we wszystkich społeczeństwach i kręgach kulturowych. Kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej, niż co trzeci Polak. Najpowszechniejsza jest przemoc psychiczna - 31%, fizyczna - 17%, ekonomiczna - 8% oraz seksualna. 20% respondentów doświadczyło tylko jednej formy przemocy, ale co setny doznał wszystkich.²

Sprawcami przemocy są głównie mężczyźni – 96%. Wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie 57% stanowią kobiety (wg deklaracji ofiar). Kobiety-ofiary przemocy deklarują, że 85% z nich doświadczyło przemocy seksualnej, 64% ekonomicznej, 61% fizycznej i 59% przemocy psychicznej.³

Szacuje się jednak, że statystyki nie oddają w pełni skali problemu. Dzieje się tak, dlatego że problem przemocy w rodzinie pozostaje ukryty. Poziom korzystania ze wsparcia jest niewielki, tylko co piąta rodzina dotknięta problemem zwróciła się o pomoc. Najczęściej były to rodziny dotknięte przemocą fizyczną – 20% i psychiczną – 19%, rzadziej seksualną 17% i ekonomiczną 14%. Pomoc

¹ Ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm. art. 2.

² *Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie*, Wyniki badań TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, wrzesień 2007 r., str. 8.

³ *Poradnik dla konsultantów „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie”*, Instytut Psychologii Zdrowia, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, str. 4.

najczęściej ograniczała się do interwencji policji, sądu lub kuratora. Bardzo rzadko rodziny dotknięte przemocą korzystały z pomocy terapeutycznej, leczenia odwykowego, założenia Niebieskiej Karty.⁴

Aby ukazać skalę i charakter problemu przemocy rodzinie w Powiecie Świdwińskim, przeprowadzono w 2011 roku⁵:

- badania ilościowe (metoda badawcza dorosłych, to indywidualna ankieta bezpośrednia z wykorzystaniem standaryzowanego narzędzia pomiarowego-anonimowego kwestionariusza badawczego⁶, metoda badawcza dzieci i młodzieży, to ankieta audytoryjna z wykorzystaniem standaryzowanych narzędzi pomiarowych-anonimowych kwestionariuszy badawczych⁷),
- badania wtórne (przeprowadzenie analizy źródeł zastanych, przeprowadzenie wywiadów z poszczególnych instytucji z terenu Powiatu Świdwińskiego zajmujących się problemem przemocy w rodzinie⁸),
- badania jakościowe (przeprowadzenie zogniskowanych wywiadów grupowych FGI, w postaci dwóch spotkań fokusowych, na grupie użytkowników projektu⁹).

Postępowanie badawcze o takim charakterze i tematyce zostało przeprowadzone w Powiecie po raz pierwszy.

Badania ilościowe, mające na celu określenie skali problemu, przeprowadzono na dwóch grupach respondentów:

1 – dzieci i młodzież - uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu Świdwińskiego,

2 – osoby dorosłe w wieku produkcyjnym lub poprodukcyjnym, zamieszkałe na stałe lub tymczasowo na terenie którejkolwiek z gmin Powiatu Świdwińskiego.

W grupie dzieci i młodzieży znalazło się 1861 respondentów. 1289 młodych respondentów tj. 74% wskazało na zaistnienie jakiegokolwiek formy przemocy w ich rodzinach. 452 osoby, a więc 26%

⁴ Polacy wobec przemocy..., op. cit., str.11.

⁵ Badania przeprowadzono w ramach projektu pn. „Razem Przeciw Razom”. Jest to przedsięwzięcie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt innowacyjny w ramach priorytetu VII Promocja integracji społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, realizowany w latach 2011-2013 przez Powiat Świdwiński/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie z siedzibą w Połczynie-Zdroju w partnerstwie z Politechniką Koszalińską/Instytut Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych.

⁶ M. Czerwińska, M. Sasin, J. Czerwiński *Raport metodologiczny do badań ilościowych dorosłych z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin 2011, luty-kwiecień 2011, str. 17.

⁷ M. Czerwińska, M. Sasin, J. Czerwiński *Raport metodologiczny do badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin luty-kwiecień 2011, str. 22.

⁸ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, *Raport – opracowanie metodologii badań jakościowych i wtórnych*, Koszalin 2011, str. 5.

⁹ *Ibidem*, str. 5.

¹⁰ M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin, lipiec 2011, str. 76 i 78.

respondentów konsekwentnie w swoich odpowiedziach stwierdziło brak zachowań przemocowych w ich domach.¹⁰

Młodzi respondenci, na pytanie „z jaką formą przemocy zetknęli się w swym otoczeniu?” odpowiadali w następujący sposób: 33% - wskazało przemoc fizyczną, 22% - psychiczną, 21% - emocjonalną, 10% z przemocą rozumianą jako zaniedbanie i 5% z przemocą seksualną.¹¹

W badaniu wzięło udział 919 dorosłych, w tym 587 kobiet (64%) i 332 mężczyzn (36%). Większość, bo aż 83% przyznała się do występowania w ich rodzinach jakiegoś rodzaju przemocy domowej. Zdecydowane deklaracje negujące występowanie tego zjawiska w rodzinach wskazało jedynie 17%. Warto w tym miejscu zauważyć, że uzyskane efekty badań w postępowaniu prowadzonym wśród osób dorosłych pokrywają się częściowo z tymi uzyskanymi od młodzieży (w sensie tendencji). Analiza danych z postępowania prowadzonego równoległe wśród młodych mieszkańców regionu wskazuje bowiem, że aż 74% indagowanych potwierdza istnienie przemocy w ich rodzinach. Jedynie 26% respondentów konsekwentnie stwierdziło brak zachowań przemocowych. Ponad 58% ankietowanych uważa, że nie ma usprawiedliwienia na stosowanie przemocy, 67% respondentów zgadza się z twierdzeniem, że „każda przemoc w rodzinie powinna podlegać karze”. Najczęstszymi formami przemocy obserwowanymi w Powiecie Świdwińskim są: przemoc psychiczna i emocjonalna (41%), fizyczna (32%), zaniedbanie (15%), przemoc seksualna (7%). Najczęstszymi rodzajami przemocy obserwowanymi w świdwińskich rodzinach okazały się: nie rozmawianie ze sobą (tzw. ciche dni), uderzenie dziecka przez dorosłego, poniżanie słowem, obelżywe wyzwiska, uderzenie dorosłego domownika przez męża/żonę, prowadzenie libacji i awantur w obecności dzieci. Z deklaracji mieszkańców Powiatu Świdwińskiego wynika, że ofiarami przemocy najczęściej padają dzieci, kobiety i osoby starsze. Najczęstszymi przyczynami przemocy, według opinii badanych, są: alkohol i inne używki, zła sytuacja materialna, wzory agresywnych zachowań, nieumiejętność porozumiewania się, potrzeba dominacji, bezradność.¹²

Brak reakcji lub niska skuteczność podejmowanych działań w zakresie walki z problemem może skutkować negatywnymi konsekwencjami, tak w wymiarze jednostkowym jak i ogólnospołecznym (-zagrożenie dla kolejnych pokoleń - dzieci dotknięte przemocą domową, częściej

¹¹ *Ibidem*, str. 89.

¹² M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dorosłych z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin, lipiec 2011 r. str. 69-258.

powielają takie postępowanie wobec swoich dzieci i na większą skalę dokonują aktów przemocy w społeczeństwie. O tym, że przemoc domowa jest dziedziczona przekonanych jest 52% dorosłych mieszkańców Powiatu¹³; -występują korelacje pomiędzy zjawiskami prostytucji, przestępczości, bezdomności a przemocą w rodzinie; -przemoc domowa niszczy zdrowie psychiczne i fizyczne ofiar, utrudnia im funkcjonowanie w społeczeństwie; -naraża na straty finansowe państwo, wymiar sprawiedliwości, służbę zdrowia, pomoc socjalną - znaczna część „klientów” pomocy społ. pochodzi z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie).

Tabela nr 2. Sprawozdanie z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	611	713	831
w tym procedura Niebieskiej Karty	105	112	101
Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie:			
Miasto Świdwin	244	272	293
Miasto Polczyn-Zdrój	110	137	146
wieś	257	304	392
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem	105	112	101
w tym: kobiety	97	100	97
mężczyźni	8	12	4
małoletni do 13 lat	0	0	0
małoletni od 13 do 18 lat	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	105	112	101
w tym: kobiety	8	12	4
mężczyźni	97	100	97
nieletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	42	58	39
w tym: kobiety	2	7	2
mężczyźni	40	51	37
nieletni	0	0	0
Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej,			
w której była prowadzona procedura „Niebieskich kart” z art. 207:	41	41	29
wszczętych	41	41	39
przekształconych w postępowanie przygotowawcze	bd	12	17
postępowania zakończone odmową wszczęcia	bd	29	16
odmowa wszczęcia	bd	70	45
Liczba informacji przesłanych do: ogółem	41	41	29
ośrodków pomocy społecznej			
gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych			
placówek służby zdrowia			
organizacji pozarządowych			
innych (placówki opiekuńczo-wychowawcze, szkolno-wychowawcze,			
specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, itp.)			

¹³ M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dorosłych...*, op. cit., str. 258.

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Świdwinie. Opracował: M. Woźniak

W pomocy społecznej przemoc zaczęto ewidencjonować z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593). W art. 7 cytowanej ustawy znalazł się zapis, że pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom z powodu m.in. przemocy w rodzinie.

Tabela nr 3. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu przemocy w latach 2014 – 2016

Nazwa gminy		2014	2015	2016
Miasto Świdwin	liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	2	0	0
	liczba osób w tych rodzinach	5	0	0
Gmina Brzeżno	liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	6	14	15
	liczba osób w tych rodzinach	22	47	60
Miasto i Gmina Polczyn-Zdrój	liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	37	44	41
	liczba osób w tych rodzinach	107	125	109
Gmina Rąbino	liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	20	24	13
	liczba osób w tych rodzinach	88	83	50
Gmina Sławoborze	liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	11	17	14
	liczba osób w tych rodzinach	29	49	43
Gmina Świdwin	liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	19	16	19
	liczba osób w tych rodzinach	95	81	104
OGÓLEM liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie		95	115	102
OGÓLEM liczba osób w tych rodzinach		346	385	366

Źródło: Dane ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Świdwińskiego.

Dane statystyk policyjnych za rok 2016 pokazują, że nadal dominująca grupą wśród sprawców przemocy są mężczyźni.

Tabela nr 3. Liczba ofiar i sprawców przemocy. Dane za rok 2016

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	73 531 (w tym 59 590 wszczynających procedurę i 13 941 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)	
Ogólna liczba ofiar przemocy	91 789	
Liczba ofiar - kobiet	66 930	73 %
Liczba ofiar - mężczyzn	10 636	11,6 %
Liczba ofiar - małoletnich	14 223	15,4 %
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	74 155	
Liczba podejrzewanych sprawców - kobiet	5 461	7,4 %
Liczba podejrzewanych sprawców - mężczyzn	68 321	92,1 %
Liczba podejrzewanych sprawców - nieletnich	373	0,5 %
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	46 537	
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	1 993	4,3 %
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	44 499	95,6 %
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - nieletni	45	0,1 %
Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza)	598	

Źródło : <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,Przemoc-w-rodzinie.html>

Z przedstawionych danych można wnioskować, że coraz więcej osób przełamuje stereotypy i zgłasza się o pomoc, oczekując przy tym rozwiązania swojego problemu. Można również stwierdzić, że ofiary przemocy są bardziej świadome swojej sytuacji. Wyrażają bowiem zgodę na przekazywanie dokumentacji będącej w posiadaniu pracowników socjalnych, jako dowodów w prowadzonych sprawach np. karnych oraz wyrażają zgodę na udział w terapii dla ofiar przemocy w rodzinie.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumienie problemu przez władze lokalne samorządu powiatu i gmin. 2. Znajomość środowisk potrzebujących wsparcia i pomocy. 3. Rosnący poziom świadczeń i usług w zakresie pomocy społecznej realizowanych przez organizacje pozarządowe. 4. Rozwój rodzinnych form opieki zastępczej i tworzenia powiatowego systemu pomocy rodzinie i dziecku. 5. Wzorzec wartości rodziny i jej funkcjonowania propagowany przez kościoły i związki wyznaniowe. 6. Obowiązujące przepisy prawa. 7. Zaplecze kadrowe. 8. Zaplecze kadrowe i instytucjonalne. 9. Realizacja projektów na rzecz opracowania narzędzi przeciwdziałania negatywnych zjawiskom społecznym, finansowanych ze środków zewnętrznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prowadzenia terapii rodziny. 2. Bierność rodzin w rozwiązywaniu swych problemów. 3. Uzależnienie się rodzin od systemu pomocy społecznej jako umiejętność przystosowania się do trudnej sytuacji oraz jako preferowany model na życie. 4. Wysokie bezrobocie, zła sytuacja ekonomiczna rodzin. 5. Słaba infrastruktura socjalna w zakresie wspierania rodzin i koordynacji tych działań. 6. Niepopularność w społeczeństwie lokalnym rodzinnych form wsparcia młodzieży i dzieci.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost gospodarczy. 2. Polityka prorodzinna Państwa. 3. Zmiany zasad finansowania zadań z zakresu pomocy społecznej. 4. Podjęcie współpracy i koordynacji działań instytucji lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz poprawy standardu życia społeczności lokalnych. 5. Współpraca instytucji, stowarzyszeń i pomiotów pracujących na rzecz rodziny. 6. Pozyskiwanie środków finansowych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na szkolenie kadr. 7. Świadome budowanie programów i działań profilaktycznych opartych o potrzeby środowiska (diagnozę).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ubożenie rodzin, zwiększanie się obszarów ubóstwa i biedy. 2. Mała wydolność wychowawcza rodziców i opiekunów (brak czasu, słabe więzi rodzinne). 3. Brak systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym. 4. Wysoki stopień bezrobocia co w konsekwencji powoduje trudną sytuację finansowo – bytową rodzin. 5. Powielanie negatywnych wzorców funkcjonowania w rodzinach. 6. Wzrost zjawisk patologicznych. 7. Niska świadomość społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie (przyzwalanie na przemoc).

4. CELE PROGRAMU:

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Świdwińskim.

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie informacji pomiędzy podmiotami systemu przeciwdziałania przemocy na temat podmiotów działających na rzecz ofiar przemocy w rodzinie i rodzaju świadczonej pomocy (np. wydawanie informatorów).
2. Prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej (np. upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków, opracowanie i realizacja kampanii edukacyjnych, prowadzenie zajęć w placówkach oświatowych, spotów, informacji prasowych, organizowanie warsztatów dla osób doznających przemocy w rodzinie np. nauka asertywności, zajęcia z budowania poczucia własnej wartości).
3. Prowadzenie działań interwencyjnych na rzecz osób doznających przemocy. (np. zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc, udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej i socjalnej, rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej).
4. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie – udział w specjalistycznych szkoleniach oraz organizacja szkoleń dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami lokalnymi i placówkami, uczestniczenie w konferencjach, naradach, seminariach, orientacja w działaniach ogólnopolskich.
6. Współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym między innymi: wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów.
7. Pozyskanie specjalistycznej kadry do pracy z osobami stosującymi przemoc.

8. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, program stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzupełnia inne formy interwencji prawnych i administracyjnych wobec sprawców.
9. Prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie przy współpracy innych organizacji i instytucji.
10. Opracowanie i udostępnianie materiałów informacyjnych o instytucjach, udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
11. Wspomaganie działalności instytucji, kościołów i związków wyznaniowych, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zdania w zakresie pomocy ofiarom przemocy.
12. Tworzenie warunków do bezpiecznego spędzania czasu, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez programy profilaktyczne.
13. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, program stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzupełnia różne formy interwencji prawnych i administracyjnych wobec sprawców.

Na podstawie rozporządzeniem MP i PS z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011r. Nr 50, poz. 250)

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie są kierowane w szczególności do:

- 1) osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych;
- 2) osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- 3) osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są w celu:

- 1) powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 2) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- 3) kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- 4) uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 5) zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;
- 6) zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
- 7) uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Program korekcyjno-edukacyjny stanowi załącznik nr 1 do Programu.

5. ZADANIA POWIATU

Zgodnie z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „**Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.2) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.3), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.**”

1. Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

2. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
  - ✓ prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej istniejącego przy Domu Pomocy Społecznej w Krzecku - porozumienie z dnia 28 kwietnia 1999 r. pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie z Domem Pomocy Społecznej w Krzecku.
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Do zadań gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

6. MONITOROWANIE

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie sprawozdania z realizowanych działań sporządzanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie z siedzibą w Połczynie-Zdroju.

7. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

W toku realizacji programu przewiduje się osiągnięcie następujących efektów realizacji Programu:

- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej poprzez wzrost świadomości społecznej oraz zwiększenie wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.
- Zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy domowej oraz współpracy między instytucjami, w tym zakresie.
- Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy udzielanej ofiarom przez instytucje pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie.
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy.
- Zmniejszenie liczby rodzin dotkniętych przemocą, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie.
- Zminimalizowanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie i grupach rówieśniczych dzieci i młodzieży.
- Niwelowanie negatywnych następstw zjawiska przemocy w rodzinie dla ofiar i świadków.
- Podniesienie wartości właściwie funkcjonującej rodziny jako podstawowej komórki życia społecznego.

8. REALIZATORZY

Realizatorem Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Świdwińskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie z siedzibą w Połczynie-Zdroju, które współpracuje w tym zakresie z następującymi instytucjami:

1. Starostwo Powiatowe w Świdwinie, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
2. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Świdwińskiego,
3. Policja,
4. Sąd,
5. Prokuratura,
6. Zespoły kuratorskie,
7. Placówki oświatowe,
8. Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny,
9. Zakłady Opieki Zdrowotnej,
10. Poradnie alkoholowe.

Działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie Powiatu Świdwińskiego, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną, czy też wsparciem rodziny i jej członków. Niezbędna jest chęć współpracy między osobami i instytucjami działającymi we wskazanym obszarze. W pracy należy stosować się do zasad:

- **interdyscyplinarności**, zgodnie z którą wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji; kluczowa jest praca zespołowa i współpraca;
- **kompleksowości**, z uwagi na fakt, iż przemoc jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym.

Włączenie do realizacji Programu instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie i zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy z terenu całego Powiatu Świdwińskiego zapewnia ponadgminny charakter działań. Gminne Zespoły Interdyscyplinarne działają w oparciu o instytucje z jednej gminy, kierują się kluczem miejsca zameldowania. To kryterium powoduje nieskuteczne działanie na rzecz rodzin dotkniętych przemocą, których członkowie zameldowani są w

różnych gminach lub dzieci uczęszczają do szkół (szczególnie ponadgimnazjalnych) położonych w innych gminach.

Skupienie przedstawicieli instytucji pierwszego kontaktu z całego Powiatu prowadzi do utworzenia forum wymiany doświadczeń i informacji. Dzięki spotkaniom pracowników tych samych instytucji, ale z różnych gmin mają oni możliwość konsultacji przypadków, poznawania metod skutecznego rozwiązywania problemu w innych gminach. Mogą również korzystać ze wsparcia specjalistów ze swojego grona. Utworzenie zespołu o charakterze powiatowym jest szczególnie ważne w przypadku wykorzystania zasobów instytucji znajdujących się na terenie tylko jednej gminy, ale obejmujących swą działalnością cały powiat.

W związku z faktem iż Powiat Świdwiński/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie z siedzibą w Połczynie-Zdroju realizuje projekt innowacyjny testujący w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzi Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej pn.: „Razem Przeciw Razom”, w ramach którego został utworzony Zespół Użytkowników, składający się 48 przedstawicieli instytucji z obszaru przemocy w rodzinie, zadanie utworzenia Powiatowego Zespołu uzyskuje duże prawdopodobieństwo realizacji.

Zasoby powiatu w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie ujęte jako Mapa powiatu zawierająca wszystkie instytucje działające na terenie powiatu świdwińskiego i uczestniczące w procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, stanowią załącznik nr 2 do Programu.

Instytucje współpracujące w ramach Modelu nowych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Sąd Rejonowy VII Zamiejscowy Wydział Sądu w Świdwinie, ul. Batalionów Chłopskich 6, 78-300 Świdwin
2. Sąd Rejonowy w Białogardzie II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, ul. Batalionów Chłopskich 6, 78-300 Świdwin
3. Komenda Powiatowa Policji, ul. Wojska Polskiego 18a, 78-300 Świdwin
4. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Kościuszki 28, 78-300 Świdwin
5. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Orła Białego ul. Jana Pawła II 5, 78-300 Świdwin
6. Zespół Szkół Rolniczych CKP im. S. Żeromskiego, ul. Szczecińska 88, 78-300 Świdwin
7. Szkoła Podstawowa nr 2 im. ppor. Emilii Gierczak, ul. Armii Krajowej 19, 78-300 Świdwin

8. Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Osadników Wojskowych, ul. Kombatantów Polskich 6, 78-300 Świdwin
9. Szkoła Podstawowa nr 3 im. Lotników Polskich, ul. Szturmowców 1, 78-300 Świdwin
10. Zespół Szkół w Bierzwnicy, Bierzwnica 52, 78-324 Cieszeniewo
11. Zespół Szkół Publicznych w Sławoborzu, ul. Lipowa 19, 78-314 Sławoborze
12. Stowarzyszenie Chrześcijańska Misja Społeczna Teen Challenge, ul. Drawska 26, 78-300 Świdwin
13. Zespół Szkół w Lekowie Lekowo 44c, 78-300 Świdwin
14. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie, ul. Podwałe 2, 78-300 Świdwin
15. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie, ul. Kościuszki 15, 78-300 Świdwin
16. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławoborzu, ul. Leśna 1a, 78-314 Sławoborze
17. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Połczynie-Zdroju, ul. St. Staszica 6, 78-320 Połczyn-Zdrój
18. Publiczne Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Połczynie-Zdroju, ul. Mieszka I 19, 78-320 Połczyn-Zdrój
19. Zespół Szkół Publicznych w Redle, Redło 12, 78-325 Redło
20. Zespół Szkół Publicznych w Brzeźnie, Brzeźno 15, 78-316 Brzeźno
21. Zespół Szkół w Rąbinie Rąbino 57, 78-332 Rąbino
22. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Drawska 32, 78-300 Świdwin
23. Przyjazny Szpital Połczyn-Zdrój NZOZ, ul. Gwardii Ludowej 5, 78-320 Połczyn-Zdrój
24. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy, ul. 22-go Lipca 4, 78-320 Połczyn-Zdrój
25. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju, ul. Koszalińska 8a, 78-320 Połczyn-Zdrój
26. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeźnie, Brzeźno 32, 78-316 Brzeźno
27. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie, Rąbino 27, 78-331 Rąbino
28. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Koszalińska 12, 78-320 Połczyn-Zdrój

Instytucje, które odpowiedziały na zaproszenie aktywnego uczestnictwa w tworzeniu planu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Powiatu Świdwińskiego:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Świdwinie
2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Połczynie-Zdroju
3. Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska SP ZOZ w Świdwinie
4. Komenda Powiatowa Policji w Świdwinie

5. Komisariat Policji w Połczynie-Zdroju

6. II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Białogardzie Oddział Zamiejscowy w Świdwinie
7. Prokuratura Rejonowa w Białogardzie
8. Zespół Interdyscyplinarny Miasta Świdwin
9. Urząd Gminy Świdwin
10. Urząd Miasta i Gminy Połczyn-Zdrój
11. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie
12. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławoborzu
13. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie
14. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju
15. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rzepczynie
16. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Emilii Gierczak w Świdwinie
17. Publiczne Gimnazjum im. Osadników Wojskowych w Świdwinie
18. Publiczna Szkoła w Bolkowie
19. Zespół Szkół w Bierzwnicy
20. Zespół Szkół w Lekowie
21. Zespół Szkół w Rąbinie
22. Zespół Szkół Publicznych w Brzeźnie
23. Zespół Szkół Publicznych im. Tadeusza Kościuszki w Sławoborzu
24. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Wł. Broniewskiego w Świdwinie
25. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Połczynie-Zdroju

9. ZAKOŃCZENIE

Z przytoczonych w Programie badań jasno wynika, że skala zjawiska przemocy domowej w Powiecie Świdwińskim jest rozległa, aż 74% młodych respondentów i 83% dorosłych przyznało się do występowania jakiegokolwiek przemocy domowej w ich rodzinach. Ze sprawozdań z interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie dotyczących procedury „Niebieskiej Karty” Policji wynika wprost, że w ostatnim okresie znacznie wzrosła liczba przeprowadzonych interwencji domowych, w tym zwiększyła się w stosunku do lat ubiegłych ilość interwencji dotyczących przemocy w rodzinie z zastosowaniem procedury Niebieskiej Karty. W świetle przytoczonych badań i opracowanych statystyk trudno nie odnieść wrażenia, że Powiat Świdwiński jest obszarem, na którym należało by podejmować wszelkiego rodzaju zadania zmierzające do poprawy sytuacji rodzin znajdujących się w kryzysie.

Efekty realizacji Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Świdwińskim na lata 2012 – 2016 zależą od stopnia współpracy wszystkich służb i instytucji oraz zaangażowania osób pracujących i realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także ich wysokiego poziomu wrażliwości na problemy osób będącymi ofiarami przemocy.

Działania określone w Programie pozwolą skutecznie i szybko zapewnić pomoc ofiarom przemocy w rodzinie, a także wyznaczają standardy współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Taka zdolność do stworzenia lokalnej koalicji jest pierwszym krokiem na drodze do profesjonalnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochronie ofiar.

Opracowanie:

Anna Zglenicka